

κατάστασιν πολὺ καλλιτέραν ἀπὸ τὴν σημερινήν· σὰς ἤκουσα σὰς τοὺς ἰδίους νὰ λέγετε ὅτι ὁμοιάζει ξεπεσμένον λόρδον. Καί τέλος πάντων ἀν τὸ ὄρολόγιον τοῦτο ἀνίκη πραγματικῶς εἰς τὸν χθεσινὸν κύριον, ἦτον ἀδύνατον νὰ περιέλθῃ εἰς χεῖρας τοῦ Φραγκίσκου δι' ἄλλου τρόπου ἐκτὸς τῆς κλοπῆς; Ἐδῶ ὅπου διατρέχει τις τοσούτους κινδύνους, τίς ἤξεύρει ἀν ὁ Φραγκίσκος δὲν ἔδωκεν εἰς τὸν ἀγνωστον ἐκείνον συνδρομὴν ἀξίαν τοιαύτης ἀμοιβῆς; Πρωτόστατος ἐκείνον τὸν ξένον; ἤξεύρατε ἀν παραπονήται διόλου; Θεέ μου! . . . πρέπει λοιπὸν νὰ κρίνατε τόσον εὐκολα! Ἐνθυμηθῆτε προχθὲς ὅτε σὰς διηγήθη τὴν ἱστορίαν ἐκείνου ὅστις ἐκκηγορεῖτο δι' ἐγκλημα τὸ ὅποιον δὲν ἐπραξέ ποτέ· ἐνθυμηθῆτε, ὅτι μέχρις οὗ φανῆ ἡ ἀλήθεια τὸν ἐνομιζάτε ἐνοχόν; καὶ ἀν ἦτον εἰς τὴν ἐξουσίαν σας ἠθέλετε βεβαιῶσαι τὸν τιμωρήσει, καὶ ὅμως ἀνεγνωρίσατε ἀκολούθως τὴν ἀθωότητά του. Δὲν συλλογιζέσθε λοιπὸν πόσον θὰ λυπήσθε αὐριον, ἀφοῦ μετὰ τὴν σκληρὰν ταύτην ποινὴν ὁ Φραγκίσκος ἀποθάνῃ, βεβαιωθεῖσθε δὲ τῆς ἀθωότητος αὐτοῦ, ἰδῆτε τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ νὰ σὰς λέγουν κλαίοντες· Ἐρρανεύσατε τὸ τέκνον μας χωρὶς νὰ ἦναι ἐνοχόν; Αὐτὸ τὸ κατηραζόμενον ὄρολόγιον, ἡ αἰτία τοῦ θανάτου του, ἦτον δείγμα τῆς εὐγνωμοσύνης τοῦ ξένου, τοῦ ὁποίου τὸ τέκνον μας ἔσωσε τὴν ζωὴν. »

Τοιαῦτα καὶ ἄλλα πολὺ πειστικώτερα ἔλεγον ἡ Εὐγενία· καὶ ὅμως μ' ὄλεσε τὰς προσπάθειάς τοῦ Ἀγγέλου τοῦ γκιανθρακωρυχείου, ἀμφοτέροισιν ἀν ὁ Φραγκίσκος θὰ ἐπέζη ἄνευ τῆς μεταλαβῆσεως τοῦ ἐργολάβου, ὅστις ἐνθυμηθεῖς ὅπως ὁ νεανίας οὗτος τῷ ἦτο συστημένος, καὶ ἀναπολήσας ὅτι, περὶ δίδων αὐτὸν εἰς τιμωρίαν ἧτις ἠθάνατο καὶ θάνατον νὰ φέρῃ, ἠθέληεν οὐχὶ μόνον ἐπιπληθῆ παρὰ τοῦ ἰδιοκτητοῦ, ἀλλὰ καὶ ἐκτεθῆ ἴσως, ἀν, ὡς ἦτο πολὺ πιθανόν, ὁ Φραγκίσκος ἀνῆκεν εἰς τάξιν ἀνωτέραν, εἰς κίνδυνον προσφυνῆ, ἐλύτρωσεν αὐτὸν ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν συνεργατῶν του. Ἡ ποινὴ ἦν τῷ ἐπέβαλον ἦτο ἀδικος καὶ ἀποτρόπαιος· χάριν δὲ τῶν παρακλήσεων τῶν προϊσταμένων, τῶν θρήνων τῶν γυναικῶν καὶ τῶν κρυφῶν τινῶν τῶν ἐργατῶν, πεισθέντων ἐκ τῶν λόγων τῆς Εὐγενίας, οἱ δῆμοι συγκατένευσαν· ἀρῆταισι τὸ θῆμά των, ἀφοῦ ὅμως ἔλαβον πρότερον τὴν διαβεβαίωσιν ὅτι μετὰ νέας πληροφορίας, ἀν εὐρεθῆ ἐνοχος, θὰ ὑποστῆ τὴν ποινὴν.

Ὁ Φραγκίσκος εἰσήτησε νὰ λύτῳσι τὰς χεῖρας αὐτοῦ, καὶ στραφῆς τότε πρὸς τὴν Εὐγενίαν εἶπε μετὰ δυσκολίας, δίδει ἀπὸ τὸν τρέμον του δὲν ἠδύνατο νὰ κινήσῃ τὴν γλῶσσαν·

— Εὐγενία . . . χάριν σιν . . . ἐξηγησάμαι . . .

Ἄλλὰ μόλις ἐπρόφερε λέξεις τινὰς καὶ οἱ χροακτῆρες αὐτοῦ ἠλλοιωθήσαν, τὸ πρόσωπόν του ὠχρίασεν, ἔραρε δὲ ταχέως τὴν χεῖρα πρὸς τὸ μέτωπον ὡσανεὶ ἠσθάνετο πόνον, καὶ ἔπεσεν ἀκίνητος.

Ἡ Εὐγενία ἀφῆκε φωνὴν φρίκης, οἱ ἐργάται ἠτένισαν μετ' ἀνεπιτήρητος ἀλλήλους, ὁ δὲ ἐργολάβος, ὁ

καὶ μᾶλλον ἐνδικερόμενος, προσέταξε νὰ ἐκβάλῳσι ταχέως τὸν Φραγκίσκον ἐκτὸς τοῦ γκιανθρακωρυχείου.

Ὁ Φραγκίσκος ἦν ἀληθῶς ἀθῶος· διότι τὴν ἐπιούσαν οἱ προϊστάμενοι ἀνήγγειλαν ὅτι τὸ ὄρολόγιον τοῦ ξένου ὑπάρχει παρ' αὐτῷ. Ὁ Φραγκίσκος ἀνακληθεῖς μετὰ πολλὰς περιποιήσεις εἰς τὴν ζωὴν, δὲν ἠθέλησε πλέον νὰ ἐπιστρέψῃ πλησίον τῶν βαρβάρων συνεργατῶν του. Μόνη ἡ Εὐγενία ἐδέχθη τὴν ἡμέραν τῆς ἀναχωρήσεως αὐτοῦ τοῦ ἀποχωρητισμοῦ του.

— Εὐγενία μου, ἀν δύναμι νὰ σ' ὀνομάσω οὕτω, ἔγραφε πρὸς αὐτήν, χαῖρε καὶ θάρρος! Ἀμφοτέροι ἐγγίζομεν εἰς τὸ τέλος· θέλεις δὲ μίθει ταχέως τίς εἶμι καὶ πῶς ἐκπληρῶ τὰς ὑποσχέσεις μου.

(Ἐπεταί τὸ τέλος).

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.

— 000 —

DELLA PITTURA BIZANTINA. Articolo estratto dal giornale greco, la Nuova Pandora, e tradotto da Tommaso Semmola. In Napoli. Dalla Stamperia del Vaglio. 1857. Ἡ τοῦ « Περὶ τῆς Βυζαντινῆς ζωγραφίας. Πραγματεία δημοσιευθεῖσα ἐν τῇ Ν. Πανδώρα, καὶ μετερμηνευθεῖσα ὑπὸ Θεοῦ Σέρμουλ. Ἐν Νεαπόλει. Τύποις Βαλίου 1857.

Μνημονεύομεν ἐνταῦθα τοῦ πονήματος τούτου, οὐχὶ κυρίως ἵνα συγχαρῶμεν τὸν σαρὸν ἡμῶν συνεργάτην Κ. Ν. Σοφοκλῆν Καλούτζην, συγγραφεὴ τοῦ μεταφρασθέντος ἀρθροῦ (βλ. τὰ φιλλάδ. 134 καὶ 135 τῆς Πανδ.), ἀλλ' ἵνα καταδείξωμεν μᾶλλον ὅτι ἡ δικαιοδικὴ ἐνέργεια τῆς χθὲς δούλης καὶ βεβαρῶμενης Ἑλλάδος, δὲν εἶναι ἀναξία τῆς προσοχῆς τῆς ἐπιστήμονος Εὐρώπης. Τοιαύτης εὐμενοῦς συγκαταβάσεως ἔσυχον καὶ ἄλλα ἔργα τῆς Πανδώρας ἐν τε τῇ Γερμανίᾳ, τῇ Ἀγγλίᾳ καὶ τῇ Γαλλίᾳ.

ΙΠΠΟΚΑΜΠΟΣ.

(Lat. *Ippocampus*. Ἀγγλ. *Sea-horse*.

Ἰσπαν. *Caulinho*. Ἴταλ. *Biscia*.

— 000 —

Τοιοῦτον φέρει ὄνομα ὁ ἐν τῇ παρουσίᾳ εἰκονογραφικῶς παριστάμενος ἰχθύς, ὄνομα φαντασίας μᾶλλον ἢ τῆς ἐπιστήμης· παρῆται δὲ, οὐχὶ ὡς τινες ὑπολαμβάνουσιν, ἐκ τοῦ Ἴππος καμπτός, ἀλλ' ἐκ τοῦ Ἴππος καὶ Κάμπη, διὰ τὸ ἔχειν κεραλὴν ἵππου, σῶμα δὲ κάμπης. Καὶ τὸ μὲν σῶμα τοῦ ἱπποκάμπου περικαλύπτεται ὑπὸ σκληρῶν κριασῶν ρολιδῶν ἐπιχειμένον ἀλλήλαις· ἡ δὲ οὐρὰ εἶναι ἀγκιστροειδής, ἔχουσα ὀξεία κέντρα ἐπὶ τῆς ἀραρυῆς Ἀνωθεν δὲ τῆς κεραλῆς καὶ ἐπὶ τῆς ῥάχης αὐτοῦ

φέρει σαρκώδεις ἀπορύσεις ὁμοίως χαίτη ἵππου, τὸ δὲ πτερύγιον τῆς βράχεις αὐτοῦ ἔχει ὁμοιότητά τινα πρὸς ἐπίππιον. Ὁ ἰχθύς οὗτος λαμβάνει διὰ φθορὰ χρώματα κατὰ τὸ κλίμα ἐν ᾧ γεννᾶται κυρίως ὅμως πατρίς αὐτοῦ εἶναι αἱ Ἰνδίαι. Ἐχει μήκος μέχρις ἑνὸς Γαλλικοῦ ποδός.

Πολλοὶ ἀποδίδουσι αὐτῷ μεγάλην Θεραπευτικὰς ἰδιότητας, καὶ τινες δυσχερίζονται ὅτι ἀπὸ τῆς κοιλίας αὐτοῦ ἐξέρχεται ὀλέθριον δηλητήριον.

Ἰππόκαμπος.

Οἱ Δαλμάται θεωροῦσιν αὐτὸν ὡς φάρμακον κατὰ τῆς πύκσεως τοῦ γάλακτος ἐν τοῖς γυναικείοις μαστοῖς, οἱ δὲ Νορβηγοὶ ὡς ἰσχυρὸν δηλητήριον. Ὁ Διοσκορίδης εἰς τὸ περὶ ὕλης ἰατρικῆς λέγει « Ἰππόκαμπος, θαλάσσιόν ἐστι ζῶον μικρόν· οὐ καέντος » ἀναληφθεῖσα ἢ τέτρακ πίσιση ὑγρᾷ ἢ ὄξυγγίῳ ἢ ἀμυρακίνῳ μύρω καὶ καταχρισθεῖσα, ἀλωπεκίας » δασύνει ».

Καθ' ἡμᾶς, ἐὰν ὁ Ἰππόκαμπος δὲν θεραπεύη, ἀλλ' οὐδὲ φρονεῖ.

ΜΙΑ ΓΝΩΜΗ ΚΑΚΗ

ΚΑΙ ΜΙΑ ΚΑΛΗ ΣΥΜΒΟΥΛΗ.

— 000 —

Ὅσοι συγκαταβαίνουναι νὰ φυλλομετρῶσι τὴν Πανδώραν, ἐνθυμοῦνται ἴσως ὅτι τὸ πρῶτον ἔτος

αὐτῆς, ἐδημοσίευσεν ἐν τινὶ γωνίᾳ παραθύστῳ καὶ ἀφανεῖ (*), τὴν περὶ γυναικῶν γνώμην, — γνώμην ἐχθίστην, ἀποτρόπαιον, — Σακούνδου τοῦ Ἀθηναίου φιλοσόφου, καὶ τὴν ἐδημοσίευσεν ἕνα διαμαρτυρηθῆ στεντορεῖα τῆ φωνῆ κατ' αὐτῆς. Ἀλλόκοτοι θνητοὶ ἦσαν οἱ Ἀθηναῖοι ἐκεῖνοι φιλόσοφοι! Ὅχι μόνον ἐδόξαζον παράδοξα καὶ ἐξέλλα καὶ δὴσπεπτα, ἀλλὰ καὶ ἐφιλοτιμοῦντο νὰ μεταδώσωσι τὰς δόξας των καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους. Ὡς καὶ αὐτὸν τὸν ποιητὴν Εὐριπίδην — πᾶς δὲ ποιητῆς, ὡς θεραπεύων τὰς μούσας, καὶ συνεχῶς ἀναθρίνων, ὡς περ καὶ οἱ καθ' ἡμᾶς ἀκμάζοντες, εἰς τὰς ἡλιθιότους αὐτῶν μονάς, εἶναι ἰδιαζόντως φιλογόνης — κατώρθωσαν νὰ γράψῃ τὸ βλάστημον ἐκεῖνο·

« Γυναῖκες εἰς μὲν ἔσθ. ἰ ἀμηχανώταται,

» Κακῶν δὲ πάντων τέκτορες σοφώταται (**).

Τὸ κατ' ἐμὲ, εἰς τὸ περὶ γυναικῶν κεφάλαιον, μόνον τὸν Σωκράτη θαυμάζω καὶ ἔχω ὑπογραμμῆν. Ἠξεύρετε διὰ τί ὠνομάσθη ὑπὸ τῆς Πυθίας (ἡ Πυθία ἦτον ἐκ τοῦ θηλυκοῦ φύλου, νομίζω ὅτι τὸ ἐννοεῖτε), πάντων ἀνδρῶν σοφώτατος; διότι ἀντὶ μιᾶς εἶχε δύο γυναῖκας. Ἡ ἱστορία λέγει ὅτι κατ' ἀρχὰς εἶχε μόνον μίαν· ὅτε ὅμως οἱ Ἀθηναῖοι, βουληθέντες νὰ συναυξήσωσι τὸ πλῆθος διὰ τὸ λειψανδρεῖν, ἐψηφίσαντο νὰ συμβιοῖ τις καὶ μετὰ πλειοτέρων, (ἰδοὺ φιλοπάτριδες νομοθέται!), πρῶτος αὐτός, παιθόμενος ὡς ἀγαθὸς πολίτης εἰς τοὺς νόμους καὶ δίδων ἀξιωματικὸν παράδειγμα, προσέλαβε καὶ δευτέραν. Σοφὸς τῷ ὄντι ἄνθρωπος ὁ Σωκράτης! διότι ἔτυχε νὰ εἶναι ἡ Ξανθίππη τοῦ τραχεῖα καὶ φειδογλώσσου, δὲν ἦτον ἐπόμενον νὰ εἶναι ταιαύτη καὶ ἡ Μυρτώ. Ὅλα τὰ δάκτυλα δὲν εἶναι ἴσια, λέγει ἡ παροιμία ἢ μήπως καὶ μεταξὺ τῶν ἀνδρῶν δὲν εἰσκόωνται καὶ καλοὶ καὶ κακοὶ, καὶ μεταξὺ τοῦ σίτου ἦρα;

Τὸν Σωκράτη πολὺ ὁμοίαζε καὶ ὁ ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει διδάσκαλός μου· πολλάκις ὑπωπτεῖσθην μὴ, κατὰ τοὺς κανόνας τῆς μετεμψυχώσεως, τὸ πνεῦμα τοῦ πρώτου εἰσῆλθεν εἰς τὸν δεύτερον, ὡς τὰ δαιμόνια τοῦ Εὐαγγελίου εἰς τὴν ἀγέλην τῶν χοίρων. Τὸν ἐνθυμοῦμαι ὅτε πενταετῆ ὄντα μὲ παρέδιδε τὸν Χρυσολωρᾶν τὸ μέτωπον ἔχων σύνοφρον καὶ βικρὸν, τοὺς ὀφθαλμοὺς χαμαιρεπεῖς καὶ καμύσσοντας, τὸ ἦθος ἐμραντικὸν πάλκις ἀργαλέας καὶ στυγεράς, συγκροτουμένης ἐν τῷ εὐρυχώρῳ πεδίῳ τοῦ φοξοῦ κρανίου του μεταξὺ ἀναριθμητῶν στρατιῶν μεταφυσικῶν ἰδεῶν, τὰς χεῖρας ἐσταυρωμένας περὶ τὴν ὀσφὴν καὶ κρατούσας βούρδουλαν, διασκελίζετο τὴν αἴθουσαν τῆς παραδόσεως, καὶ ἀπορθεγματικῶς διηρμήνευε τὸ πασίγνωστον ἐκεῖνο·

« Θάλασσα καὶ πῦρ καὶ γυνὴ κακὰ τρία ».

Ἴδου ἀπαράλλακτος ἡ ἐξήγησις·

« Θάλασσα, ἡ θάλασσα, καὶ πῦρ, καὶ ἡ φωτιά,

(*) Φυλλ. 22, σελ. 532.

(**) Εὐριπ. ἐν Μῆδ.